

Харкевич К.В.

1 курс, ФСП

КПІ ім. Ігоря Сікорського

Науковий керівник:

Тараненко М.М., к.ю.н., доц., ФСП

КПІ ім. Ігоря Сікорського

До феномену гібридної війни

Події останніх років у світі, зокрема, революційні зміни влади та збройні конфлікти в країнах Близького Сходу та Північної Африки свідчать саме про появу нових форм та методів, до яких вдаються провідні держави світу, намагаючись закріпити свої позиції на міжнародній політичній арені. В наш час, на заміну класичним військовим агресіям, коли залучаються військові сили, мають місце на практиці так звані «гібридні війни». Зокрема, дослідженням ознак, причин та змісту гібридної війни займалися такі відомі науковці як Ф. Гофманом, Д. Лаком, Дж. Девісом, Магда, Горбулін.

Відповідно до проведеного дослідження Multiple Futures у 2004 році(за даними НАТО), було виявлено ріст тенденцій змін у сфері міжнародної безпеки загалом та способі ведення воєн, зокрема пов'язали це з поняттям «гібридна війна».

Гібридна війна «hybrid warfare» — це прагнення однієї держави підпорядкувати собі іншу за допомогою інформаційних, технологічних, суспільних, політичних, економічних важелів[3]. Такий різновид війни має прихований характер та спостерігається, переважно, у політичній, економічній, інформаційній сферах. Через це для гібридної війни на перший план виходять інформаційні атаки, а військові дії є другорядними. Змістом такого підходу є зміна центру уваги з фізичного знищення супротивника в рамках масштабної всепоглинаючої війни до вживання альтернативних засобів з метою дезінтеграції, деморалізації противника. Розповсюдженні форми ведення військових дій перетинаються з діяльністю організованої злочинності, тероризмом. Традиційна ж війна є вмотивованою та оголошеною. На країну, яка є військовим агресором впливає міжнародна спільнота за допомогою, прийнятих міжнародних договорів, шляхом введення санкцій.

Історія військових епох бачила чимало прикладів гібридних воєн із залученням нетипової тактики, прикладом може слугувати війни в Стародавніх Афінах, Спарті Риму, походи знатного Наполеона в Іспанії, військові конфлікти у В'єтнамі. Війна більшовиків в Україні(1917-1921р.), конфлікти в Югославії. В наш час гібридною можна вважати війну у 2006 р., яку вела «Хезболла» в Лівані, використовуючи нерегулярні військові сили з використанням інформаційних методів.

Загально-визначеними складовими гібридної війни є використання методів та засобів, що сприяють виникненню й розвитку в державі внутрішніх конфліктів[2]: планування протиріч через ЗМІ пропаганду з її подальшим переходом у інформаційну війну; створення економічних дисбалансів через зовнішню торгівлю з переходом в економічну війну; всебічна допомога та підтримка сепаратизму та тероризму в країні-супротивниці; зацікавленість у створенні нерегулярних військових формуваннях.

Варто наголосити на тому що, ведення гібридної війни потребує певних внутрішніх і зовнішніх передумов: по-перше, країна, яка починає війну повинна обов'язково мати сильний та дієвий апарат влади, по-друге, у країні-агресора має бути значна перевага над країною-супротивником у економіці, а саме ресурсах(нафта, газ), військовій й інформаційній сферах, що надаватиме їй значні переваги в боротьбі.

Сьогодні, в період стрімких змін та у контексті кризи світової безпеки, зміст «гібридної війни» є феноменом – як новий різновид міждержавних конфліктів. Досвід сучасних глобальних конфліктів, свідчить про необхідність окремого розгляду та прийняття до уваги не лише суто

військових аспектів війни, а ще й інформаційних, технологічних сторін. Враховуючи розвиток суспільних інновацій, традиційне бачення війни є застарілим і не може сприяти вирішенню міждержавних конфліктів, які постають перед нами у XXI ст. тому й потребує якісних змін, з яких можна запропонувати: нормативне закріплення дефініції «гібридна війна»; притягнення до міжнародно-правової відповідальності, на підставі ведення гібридної війни, як одного з видів агресії.

Список використаних джерел

1. «Гібридна війна» як ключовий інструмент російської геостратегії реваншу / В. П. Горбулін // Стратегічні пріоритети. — К.: НІСД, 2014. — 4. — С. 5 — 12
2. Ільяшов О. А. Війни майбутнього як об'єкт наукових досліджень / О. А. Ільяшов // Наука і оборона.— 2008.— № 2.— С. 36–40.
3. Hoffman Frank G. Hybrid Warfare and Challenges / F.G.Hoffman // Joint Force Quarterly (JFQ). — 2009. — Issue 52, Forth Quarter. — P. 34-39.
4. Хамзатов М.М. Влияние концепции сетецентрической войны на характер современных операций / М.М. Хамзатов // Военная мысль. — 2006. — № 7. — С. 13–17.